

11.6.2006
TIEDOTE
Elämä On Parasta Huumetta ry
Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen -projekti

Nuorten rahapelaaminen huolestuttavan yleistä vantaalaisissa yläkouluissa

Vantaa välittää -hankkeen ja Elämä On Parasta Huumetta ry (EOPH) toteuttama ensimmäinen internetkysely vantaalaisissa kouluissa tavoitti toukokuun aikana 3590 yläkoululaista nuorta. Rahapelaamiseen liittyvissä kysymyksissä kävi ilmi, että pelaaminen on aiheuttanut jo yläkouluikäisille nuorille taloudellisten haittojen lisäksi, psyykkisiä oireita sekä ihmissuhteisiin liittyviä ongelmia.

Vantaa välittää -hanke on vuosina 2007-2009 toteutettava ehkäisevän päihdetyön hanke, jonka tavoitteena on vähentää alaikäisten päihteiden käyttöä. Päihteiden käytön lisäksi kyselyssä kysyttiin yläkoululaisten rahapelaamisesta liittyen EOPH:n Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamisen -projektiin.

Suomalaisen rahapelaamisen ikäraajat ovat poikkeuksellisen alhaiset. Jo 15-vuotiaat saavat pelata sekä Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) kolikkopelejä että Veikkauksen kioskipelejä. Tuore Vantaa välittää -hankkeen kysely vantaalaisissa yläkouluissa kuitenkin kertoo, että myös tätä nuoremmat pelaavat säännöllisesti useita eri rahapelejä.

Yläasteikäisistä noin 30 % ilmoittaa pelaavansa säännöllisesti kolikkopelejä. Pojissa pelaajien osuus nousee lähes 50%:iin. 8-luokkalaiset näyttäisivät olevan kaikkein aktiivisimpia pelaajia 34,1 % kolikkopeliaktiivisuudellaan. Myös 23,8 % 7-luokkalaisista ilmoittaa pelaavansa aktiivisesti kolikkopelejä.

”Huomioitavaa on, että 7-luokkalaiset ja suuri osa 8-luokkalaisista ei saisi pelata rahapelejä ollenkaan”, sanoo Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen -projektin projektipäällikkö **Antti Murto** EOPH:sta.

Uutena pelimuotona nuorten maailmaan on tullut rahasta pelattavat korttipelit kavereiden kesken. Kokonaisuudessaan 15,3 % ilmoittaa pelaavansa säännöllisesti rahasta kavereiden kanssa. Yllättäen 7-luokkalaiset ovat tässä kaikkein aktiivisimpia 16,7 % osuudellaan.

”Rahapelien pelaaminen on pääasiallisesti poikien harrastus, mutta kolikkopelien pariin ilmoittaa säännöllisesti hakeutuvansa myös 13,6 % tytöistä.”

Kyselyyn vastanneista Veikkauksen pelejä pelaa säännöllisesti 20,5 % pojista. Kokonaisuudessaan tyttöjen ja poikien peliaktiivisuus Veikkaus ja toto-peleissä nousee noin 15 %:iin.

Yläkoululaisilla pääsy myös nettipeleihin

Rahapelaaminen Internetissä on rajoitettu 18-ikävuoteen niin Suomessa Veikkauksen ja Fintoton osalta kuin maailman nettikasinoissakin.

Kuitenkin noin 10 % yläasteikäisistä kertoo pelaavansa rahapelejä säännöllisesti netissä.

Muita 18-ikävuoteen rajoitettuja pelejä (pöytäpelit; kasino, ravintolat, täyspotit) ilmoittaa pelaavansa säännöllisesti 3,8 % yläasteikäisistä.

Rahapelaamisesta aiheutuvat ongelmat

Kyselyn mukaan vantaalaisissa yläkouluissa säännöllisesti pelaavien (n 1254) joukosta jopa 52,3 % ilmoittaa pelanneensa silloin tällöin tai usein enemmän kuin olisi tahtonut (silloin tällöin 38,2 % - usein 14,1 %).

Nuorista pelaajista 14,7 % katsoi, että rahapelaaminen on aiheuttanut heille taloudellisia ongelmia, mutta myös muut ongelmat nousivat esiin. 7,5 % tunnistati itsellään rahapelaamisen aiheuttamia psyykkisiä (ahdistus, masennus, levottomuus) oireita ja 4,9 % katsoi rahapelaamisella olleen vaikutusta ihmissuhteisiin liittyvissä ongelmissa. Ikäluokkien vastaukset olivat tässä suhteessa hyvin lähellä toisiaan.

”Rahapelaamisen yksilöille aiheuttamat taloudelliset haitat on varsin hyvin tiedostettu ja tunnistettu. Huomionarvoista on, että näin nuoret tunnistavat myös mielialaan ja ihmissuhteisiin liittyvät ongelmat suhteessa rahapelaamiseen”, sanoo Murto

Kouluissa mahdollista pelata rahasta

Nuorista 18,1 % ilmoitti, että heidän koulussaan saa korttia tai muita pelejä pelata rahasta. 32,5 % ei tiennyt onko se sallittua vai ei. 49,4 % kertoi, että pelaaminen rahasta on koulussa kiellettyä.

Rahapelipalvelujen ikärajoja nostettava

”Useat kansainväliset tutkimukset ilmaisevat, että nuorena aloitettu rahapelaaminen korreloi merkittävästi myöhemmin kehittyvän riippuvuusongelman kanssa. Lasten ja nuorten terveyden edistämisen näkökulmasta nykyinen malli pelipalvelujen ikärajojen ja saatavuuden suhteen on kyseenalainen”, sanoo Murto.

Sosiaali- ja terveysministeriön teettämä nuorten rahapelaamista ja pelaamisen ikärajavaltontaa koskeva selvitys (2007) kertoi merkittävistä puutteista erityisesti valvonnan osalta. Selvityksen mukaan vain noin 10 % tapauksista alaikäisten pelaamiseen puututaan. Tämä sisälsi sekä rahapeliautomaatit että myynnin asiamiespisteissä.

Suomalaisten rahapelien ikäraajat ovat Euroopan liberaaleimpia.

”Tämä yhdistettynä pelien poikkeukselliseen hajasijoittelumalliin muodostaa tilanteen, jossa nuorilla on helppo pääsy rahapelien ääreen. Samanaikaisesti rahapelaamisen maailma on totaalisen viihteellistetty esimerkiksi hävittämällä uhkapelaamiseen viittaava termistö ja tilalle on tuotu glamouria sekä menestyviä ammattipelaajia.”

”Tämä on huolestuttavaa, kun tiedetään rahapelaamisen korkea riippuvuusikäytymistä aiheuttava luonne. Koululainen ei halua isona enää palomieheksi vaan ammattipelaajaksi.

Yhteiskuntakin voi vaikuttaa tilanteeseen mm. rahapelaamiseen liittyvän sosiaaliseen ilmapiiriin luomisessa ja yksinoikeusjärjestelmän omaavana tahona rahapelipalveluiden rakenteelliseen kehittämiseen”, sanoo Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen – projektin projektipäällikkö Antti Murto.

Kysely toteutettiin 2.5.-1.6.2007 välisenä aikana kaikissa Vantaan kaupungin 21 yläkoulussa. Syksyllä 2006 koulunsa Vantaalla aloitti noin 7600 yläkoululaista, joista kysely tavoitti 3590 eli hieman alle puolet kaikista oppilaista. Keskimäärin yhdeltä koululta vastasi 170 oppilasta. Kyselyyn vastaaminen tapahtui kouluaikana valvotusti opettajan läsnä ollessa. Jokaisella oppilaalla oli mahdollisuus vastata kyselyyn yksin omalla päätteellään.

Yhteydenotot:

Antti Murto, EOPH, Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen -projekti, projektipäällikkö, 050 330 0611, antti.murto@eoph.fi

Anita Malkamäki, EOPH, Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen -projekti, viestintäpäällikkö, 044 566 8224, anita.malkamaki@eoph.fi

EOPH:n Ehkäisevät työkalut nuorten rahapelaamiseen -projekti luo työkaluja ja apuvälineitä rahapelaamisen hallintaan sekä jakaa tietoa järkevistä pelaamisesta. Kohderyhmänä ovat lapset, nuoret ja nuoret aikuiset sekä heidän vanhempansa. Lisäksi luodaan työtä perusta nuorten ongelmapelaamisen käsittelylle Suomessa ja rakennetaan mallia ehkäisevälle työlle rahapelaamisen kentällä. Elämä On Parasta Huumetta ry (EOPH) tekee terveyttä edistävää ehkäisevää päihdekasvatus- ja lastensuojelutyötä lasten ja nuorten parissa. Vantaa välittää – hankkeessa EOPH toteuttaa Internetkyselyn, koulutunnit 7-9 luokille HUBU-menetelmällä sekä vanhempainilta jokaisella Vantaan koululla. www.eoph.fi

Vantaa välittää –hanke on vuosina 2007-2009 toteutettava ehkäisevän päihdetyön hanke, jonka tavoitteena on vähentää alaikäisten nuorten päihteidenkäyttöä. Hankkeessa koulutetaan alkoholin ja tupakan vähittäismyyjiä sekä järjestetään päihdetietotunteja ja vanhempainiltoja koulussa. Hankkeen vaikutuksia seurataan yläkouluikäisille nuorille tehtävillä Internetkyselyillä. Alkutilannekartoitus toteutetaan toukokuussa 2007 ja loppukartoitus keväällä 2010. Lisäksi vaikutuksia seurataan Kouluterveyskyselyjen tuloksilla.